

ELEKTRONSKI INFORMACIJSKI VIRI ZA POMOČ PRI ŠTUDIJU IN RAZISKOVALNEM DELU

Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo

Srečko Bončina | Narodna in univerzitetna knjižnica |

NAMEN TEČAJA

Dvigniti nivo poznavanja ključnih elementov za uspešno iskanje informacij, to je:

- določiti obseg potrebnih informacij,
- učinkovito in uspešno poiskati potrebne informacije,
- kritično ovrednotiti informacije in uporabljene vire,
- vključiti izbrane informacije v svoje obstoječe znanje,
- učinkovito uporabiti informacije za doseg določenega namena,
- razumeti ekonomska, pravna in socialna vprašanja v zvezi z uporabo informacij ter dostopati in uporabljati informacije etično in zakonito

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

STRATEGIJA ISKANJA INFORMACIJ

SISTEMATIČEN NAČRT ISKANJA INFORMACIJ

- KAJ?
 - Opredelitev informacijske potrebe in določitev ključnih besed.
- KJE?
 - Izbira virov podatkov in informacij.
- KAKO?
 - Izdelava iskalne zahteve v skladu s sintaktičnimi pravili podatkovne zbirke.
- Ocena rezultatov iskanja.

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

DOLOČITEV ISKALNIH POJMOV IN IZRAZOV - KAJ

- določitev ključnih iskalnih pojmov informacijske potrebe;
- določitev iskalnih izrazov
 - sopomenke, sinonimi (most, viadukt, brv)
 - homonimi (most - gradbeni objekt), most (informatika – omrežna naprava),
 - nadpomenke (nizke gradnje: most)
 - podpomenke (viseči most: most)
 - strokovni : nestrokovni izrazi (rak : neoplazma)
 - domači : tuji izrazi (most : bridge, Brucke, pont)
 - transliteracija (hashi - 橋)

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

DOLOČITEV KLJUČNIH BESED - KAJ

- vrste ključnih besed
 - predmetne oznake
 - gesla slovar
 - slovarji gesel ([geslovniki](#))
 - deskriptorji
 - slovarji deskriptorjev (tezavri)
 - klasifikacijski sistemi
 - [Univerzalna decimalna klasifikacija UDK](#)

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

Kateri viri informacij so vam najpogosteje v pomoč pri študiju?

UPORABILNOST		
0	0	0
Zapiski in izročki s predavanj	Učbeniki in strokovna literatura	Znanstvene in strokovne zbirke podatkov (npr. Scopus, Web of Science...)
0	0	0
Spletni katalogi knjižnic (COBISS, WorldCat...)	Digitalne knjižnice (eLib, HathiTrust...)	Spletni repozitoriji (Repozitorij UL, arXiv...)
0	0	0
Spletni iskalniki (Google, Bing...)	Videospisnetki z izobraževalnimi vsebinami (YouTube, Videlectures...)	Orodja za odkrivanje informacij (DKUL, mEgo iskalnik...)

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

IZBIRA INFORMACIJSKEGA VIRA - KJE

- Kateri vir bomo izbrali je odvisno od vsebine, tipa in jezika dokumentov, ki jih želimo poiskati in namena uporabe.
 - Spletni iskalniki (Google, bing, Yahoo ...)
 - Računalniški katalogi (FGG, NUK, COBIB, OCLC)
 - Elektronske revije (EBSCO, ScienceDirect...)
 - Elektronske knjige (eBook Academic Collection, SpringerLink,)
 - Specializirane podatkovne zbirke (ICONDA, SCHADIS)
 - Knjigotrški katalogi (Amazon, Kobo, Barnes & Noble)
 - Digitalne knjižnice (dLib, Hathi Trust ...)

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

IZVEDBA ISKANJA - KAKO

- Izdelava poizvedbe v skladu s sintakso informacijskega vira
- Osnovni elementi iskalne sintakse so:
 - Iskalni izrazi - to kar iščemo (avtor, naslov, tema itn.)
 - Iskalne pred/pri-pone (KW, SU, DE, PY ...)
 - Iskalni operatorji - določajo odnose med iskalnimi izrazi
 - Boolovi operatorji (not, and , or)
 - Operatorji bližine (with, near)
 - Posebni znaki
 - Narekovaji za določanje besednih zvez (npr. "cable stayed bridge")
 - Znaki za krajšanje besed (? , *)

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

PREVERJANJE REZULTATOV ISKANJA

- Formalna ocena
 - Kdo je avtor
 - V kateri publikaciji je informacija objavljena
 - Kdo je založnik publikacije
 - Leto izida publikacije
 - Jezik publikacije
 - Citati
- Vsebinska ocena
 - Naslov publikacije
 - Predmetne oznake
 - Povzetki
 - Celotno besedilo
- Več o strategiji iskanja
 - <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/sl/vodici/nasveti-za-ucinkovito-iskanje-in-uporabo-elektronskih-informacijskih-virov>

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

PODATKOVNE ZBIRKE

Podatkovne zbirke so sistematično zbrani in organizirani podatki, ki so namenjeni poizvedovanju.

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

PODATKOVNE ZBIRKE

Glede na vsebino poznamo:

- Tekstovne
 - Bibliografske
 - Zbirke celotnih besedil
- Numerične
- Z. zvočnih posnetkov
- Z. videoposnetkov
- Multimedijske

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

PODATKOVNA ZBIRKA - OSNOVNI GRADNIKI

- Uporabniški vmesnik
- Programi za iskanje z iskalno sintakso.
- Datoteke s podatki o gradivu.

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

UPORABNIŠKI VMESNIKI (1)

Del programske in strojne opreme, ki omogoča interakcijo med uporabnikom in sistemom (virom). Glavne funkcionalnosti so:

- iskanje in pregledovanje (brskanje);
- različni načini iskanja (osnovni, izbirni, ukazni);
- izpis poiskanih rezultatov;
- razvrščanje rezultatov;
- filtriranje rezultatov;
- označevanje zadetkov;
- tiskanje, shranjevanje, pošiljanje, izvoz zadetkov;
- prilagajanje vmesnika osebnim preferencam;

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

UPORABNIŠKI VMESNIK (2)

- nastavljanje obveščanja;
- integracija razširitvenih dodatkov (gadget);
- jezikovno prilagajanje;
- prilagajanje grafične podobe;
- integracija open URL povezovalnikov;
- avtomatsko prevajanje besedil;
- zvočno predvajanje besedil;
- prilagajanje mobilnim napravam
- mobilne aplikacije ...

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

ISKALNA SINTAKSA

Z iskalno sintakso izrazimo iskalno zahtevo na način, ki jo razume računalnik. Osnovni elementi iskalne sintakse so:

- iskani izrazi - to kar iščemo (avtor, naslov, tema itn.),
- iskalni operatorji - določajo odnose med iskanimi izrazi,
 - logični ali Boolovi operatorji (not, and, or),
 - operatorji bližine (with, near ...),
- posebni elementi
 - oznake indeksov (predpone in pripone polj - au, ti, py ...)
 - oklepaji (določajo vrstni red izvajanja operatorjev)
 - * (zvezdica) - znak za krajšanje besed
 - : (dvopičje) - znak za določanje območja
 - „“ narekovaji - znaki za nevtraliziranje iskalnih operatorjev ali tvorbo fraz

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

ISKALNA SINTAKSA - LOGIČNI OPERATORJI

- OR (ali) – poiskani so vsi zapisi, ki vsebujejo vsaj enega od iskanih
mostovi OR viadukti
- AND (in) - poiskani so vsi zapisi, ki vsebujejo vse iskalne izraze
mostovi AND projektiranje
- NOT (ne) – poiskani so samo zapisi, ki vsebujejo prvi iskani izraz ne pa tudi drugega
viadukti NOT mostovi

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

DATOTEKE S PODATKI O GRADIVU

- Osnovna datoteka z zapisi
 - zapisi
 - vsebujejo bibliografske opise posamezne enote gradiva navadno v MARC formatu - ta se členi na:
 - bloke, polja in podpolja - ti vsebujejo podatke o posameznih bibliografskih elementih (formalni opis, vsebinski opis, kodirani podatki ...)
 - Indeksi
 - so (navadno abecedno) urejen seznam vsebine polj ali skupine polj
 - omogočajo hiter dostop do zapisov v osnovni datoteki.
 - frazni - podatki se prenesejo v indeks(-e) v izvorni obliki (število in vrstni red besed ostane nespremenjen)
 - besedni - podatki se razbijejo na posamezne elemente (besede), ki se nato razvrstijo po abecedi
 - Normativne datoteke
 - imenske
 - stvarne

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

STRUKTURA ZAPISA

Avtor	Pržulj, Milenko
Naslov	Mostovi - dosežki, kriteriji vrednotenja, avtorstvo = Bridges - achievements, evaluation criteria, authorship / Milenko Pržulj
Vrsta gradiva	članek – sestavni del
Jezik	slovenski
Leto	2011
Fizični opis	str. 6-11
Opombe	Besedilo v slov. Povzetek : Summary Bibliografija: str. 11
Nekontrolirane predmetne oznake	mostovi / gradnja / vrednotenje / Slovenija
UDK	624.21.07(497.4)
Povezava	http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-6XH9GGGM
URN	URN:NBN:SI:DOC-6XH9GGGM
Glej vir	Gradbeni vestnik : glasilo Zveze društev gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije. ISSN 0017-2774. - Letn. 60 (jan. 2011), str. 6-11
COBISS.SI-ID	260948736

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

CELOTNO BESEDILO

MOSTOVI – DOSEŽKI, KRITERIJI VREDNOTENJA, AVTORSTVO
BRIDGES – ACHIEVEMENTS, EVALUATION CRITERIA, AUTHORSHIP

PREZETA | In skladu s tem razpisnim pogojem avtorji in/ali avtorice za oddajo vloženih delovnih vzorcev...
OPREDELITEV | Ta Razpisni pogoji...
1. POGOJI REALIZACIJE IN IZVEDBE DELA

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

ELEKTRONSKI INFORMACIJSKI VIRI

- Prosto dostopni
 - Spletne vsebine in spletni iskalniki, digitalne knjižnice
- Naročniški viri
 - Avtorsko zaščitena dela
- Odprto dostopni
 - Odprto dostopne vsebine grejo skozi podoben proces objave kot avtorsko zaščitena dela, le da so prosto dostopne.

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

PRIJAVNI PODATKI

User name/Uporabniško ime: npr. **nukuc04**
 številka, ki je v podnožju vašega monitorja
 Password/Geslo: **kresnica**

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - PROSTO DOSTOPNI

- Splošni iskalniki
 - Google <http://www.google.com>
 - Bing <http://www.bing.com/>
 - Najdi.si <http://www.najdi.si/>
 - Yahoo <http://www.yahoo.com/>
- Specializirani iskalniki
 - Google Učenjak <http://scholar.google.si>
 - Google knjige <http://books.google.com/>
 - WorldWideScience.org <http://worldwidescience.org/>

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI – PROSTO DOSTOPNI

REFERENČNI VIRI

FRAN

- <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/fran>

termania

- <http://www.termania.net/>

Slovenska biografija

- <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/slovenska-biografija>

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

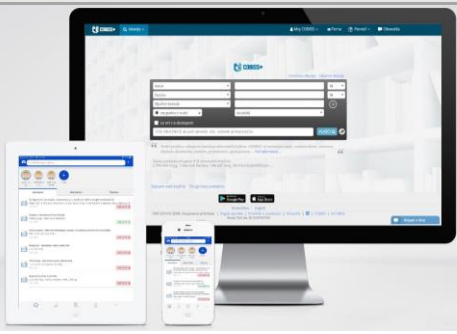
INFORMACIJSKI VIRI - PROSTO DOSTOPNI

Knjižnični katalogi

- FGG <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/search/simple?db=fgglj>
- NUK <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/search/simple?db=nuk>
- COBIB <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/search/simple?db=cobib>
- WorldCat <http://www.worldcat.org/>

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

COBISS+ in mCOBISS

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

mCOBISS - APLIKACIJE IN NAVODILA

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - PROSTO DOSTOPNI

Digitalne knjižnice

- **dLib** <http://www.dlib.si/>
- **Kamra** <https://www.kamra.si/>
- **europæana** <http://www.europeana.eu/>
- **Gallica** <https://gallica.bnf.fr/accueil/en/content/accueil-en?mode=desktop>
- **Library of Congress** <https://www.loc.gov/collections/>
- **HATHI TRUST** <http://www.hathitrust.org/home>
- **Internet Archive** <https://archive.org/>
- **Nasjonalbiblioteket** <https://www.nb.no/en/the-national-library-of-norway/>

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

- Visokošolske knjižnice samostojno ali združene v konzorcije nabavljajo predvsem tujo strokovno in znanstveno literaturo (revije, knjige in drugo gradivo) za potrebe študijskega in raziskovalnega procesa.
- Dostop je omogočen le upravičenim inštitucijam (fakultetam, univerzam, inštitutom ...) ter njihovim študentom in zaposlenim, v določenih primerih tudi drugim članom knjižnic.
- Stroški takšne nabave so odvisni predvsem od števila potencialnih uporabnikov.

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

MREŽNIK PORTAL INFORMACIJSKIH VIROV

- vsebuje več kot 200 opisov izbranih prosto in odprto dostopnih ter naročniški virov;
- iskalnik virov po naslovu ali opisu vira;
- abecedni seznam virov;
- seznam virov po področjih;
 - bibliotekarstvo, naravoslovje, glasba ...
- seznam virov po tipu;
 - e-revije in e-knjige, enciklopedije, slovarji ...
- seznam virov glede na režim dostopa;
- mobilnim napravam prilagodljiv vmesnik ...

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

MREŽNIK PORTAL INFORMACIJSKIH VIROV

NAROČNIŠKI VIRI - ODDALJENI DOSTOP

Kdo lahko uporablja e-vire preko oddaljenega dostopa?

- Upravičeni uporabniki
 - odvisno od statusa uporabnika
 - Študenti ali zaposleni na UL
 - Študenti ali zaposleni posamezne fakultete UL
 - Drugi uporabniki
 - Dnevni obiskovalci
 - nimajo oddaljenega dostopa
 - lahko pa jih uporabljajo na lokaciji knjižnic oz. fakultet

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

NAROČNIŠKI VIRI - ODDALJENI DOSTOP

- omogoča upravičnim uporabnikom dostop:
 - do naročniških, za knjižnice, plačljivih virov
 - izven prostorov knjižnic ob kateremkoli času
- potrebna je **prijava** oz. avtentikacija in avtorizacija s podatki:
 - člana knjižnice v modulu COBISS/Izposoja
 - študenta oz. zaposlenega na UL v bazi študentov
 - Digitalno identiteto Univerze v Ljubljani
 - in1234@student.uni-lj.si (enako kot za prijavo v Študentski informacijski sistem - VIS)

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

ODDALJENI DOSTOP

Stran je aktiven zasedek za Oddaljeni dostop UL do elektronskih virov. Prepričajte se, da ste vpisani v seznam v svojem brskalniku. Pri skeniranju literature na sobnem opremi ali uporabnikovega računalnika. Če imate težave, kontaktirajte knjižničarje. Če imate težave, kontaktirajte knjižničarje. Če imate težave, kontaktirajte knjižničarje.

Prijava za člana knjižnice fakultet UL, CTX in NUK

Iskanje knjižnice, v kateri ste vpisani:

Vpisite uporabniško ime:

Številna številka ali študentska številka

Vpisite članško geslo: Pridobite ga tukaj

Geslo za COBISS knjižnice VUKJE in male štipe

Prikaži geslo

Prijava

AAI prijava

AAI vam omogoča z eno prijavo uporabo številnih storitev, saj študentom UL prijave v splošno elektronsko EDU-ROAM, oddaljeni dostop do e-virov in v primeru, da ste se pred pričetkom na to spletno stran že prijavili s karkoli digitalno identiteto ali drugo storitvijo, to zaprti podatke s klikom na logotip svoje organizacije sodeluje, v nasprotnem boste pozvani k prijavi

Univerza v Ljubljani

Narodna in univerzitetna knjižnica

Nacionalni inštitut za biologijo

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

ODDALJENI DOSTOP - AKTIVEN ZAZNAMEK

Pri iskanju literature na odprtem spletu ali v zbirkah kot npr. Google Učenjak, PubMed, AGRIS kot tudi v naročniških virih npr. ScienceDirect, Springer itn. se pogosto zgodi, da naletite na vsebine, do katerih ste morda upravičeni kot študentje ali zaposleni ter ostali člani knjižnic Univerze v Ljubljani. V takšnih primerih je dovolj, da kliknete na aktiven zaznamek in trenutna stran se ponovno naloži z možnostjo prijave preko oddaljenega dostopa.

Dodajte aktiven zaznamek za oddaljeni dostop do elektronskih

- [AKTIVEN ZAZNAMEK*](#)

Oddaljeni dostop UL

*Na spletni strani, na katero ste preusmerjeni, kliknite in pridržite gumb ter ga prestavite v vrstico z zaznamki v svojem brskalniku. Brskalnik mora omogočati uporabo javascripta.

26/04/2024
srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

REFERENČNI VIRI

Splošni

Encyclopedia Britannica

- <http://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/encyclopedia-britannica-online-academic-edition>

Credo Reference Online

- <http://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/credo-online-reference-service-academic-core-collection>

26/04/2024
srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

ELEKTRONSKE REVIIJE

Agregatorji – omogočajo na lastnih platformah dostop do različnih podatkovnih zbirk in zbirk s celotnimi besedili različnih založnikov.

EBSCO (Academic Search Complete)

- <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/academic-search-complete>

JSTOR

- <http://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/jstor>

ProQuest (Technology Collection)

- <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/technology-collection>

26/04/2024
srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

ELEKTRONSKE REVIIJE MULTIDISCIPLINARNE – ZALOŽNIKI

Emerald
 • <http://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/emerald-management-xtra>

De Gruyter
 • <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/de-gruyter-online>

Oxford Academic Journals
 • <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/oxford-journals-online>

Sage Journals
 • <http://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/sage-journals-online>

ScienceDirect
 • <http://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/sciencedirect>

SpringerLink
 • <http://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/springerlink>

Taylor&Francis
 • <http://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/taylor-and-francis-online>

Wiley Online Library
 • <http://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/wiley-online-library>

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

ELEKTRONSKE REVIIJE PODROČNE – ZALOŽNIKI

American Chemical Society Journals
 • <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/american-chemical-society-journals>

American Physical Society (APS) Journals
 • <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/aps-journals>

American Society of Civil Engineers (ASCE) – gradbeništvo
<https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/asce-library>

IOP Science (Institute of Physics Journals)
 • <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/iop-science-institute-of-physics-journals>

Royal Society of Chemistry Gold
 • <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/rsc-gold>

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

SPECIALIZIRANE ZBIRKE

Glede na področje (vsebino):

- **ICONDA - gradbeništvo** <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/iconda>
- **SCHADIS - gradbeništvo** <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/schadis>
- **ASCE (American Society of Civil Engineers) - gradbeništvo**
<https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/asce-library>

Glede na tip gradiva:

- **Derwent Innovations Index- patenti**, <http://nukweb.nuk.uni-lj.si/login?url=http://webofknowledge.com/DIIDW>
- **ASTM COMPASS - standardi**, <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/astm-compass> ZBIRKA NI VEČ NAROČENA
- **Tax-Fin-Lex - zakonodaja**, <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/tax-fin-lex>

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

ZNANSTVENE BIBLIOGRAFIJE

Web of Science

- <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/web-of-science-knowledge>

SCOPUS

- <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/scopus>

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

ELEKTRONSKE REVIIJE – SEZNAMI

- Journal Citation Reports
 - <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/journal-citation-reports-social-sciences-edition>
- Scopus – Sources
 - <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/scopus>
- ULRICH
 - <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/ulrich-s-periodicals-directory>

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

ELEKTRONSKE KNJIGE

- (1) E-knjiga je digitalni objekt z besedilno in/ali drugačno vsebino, ki povezuje ustaljeni pojem knjige z značilnostmi elektronskega okolja.
- (2) Elektronske knjige imajo navadno značilnosti kot so iskalne in referenčne funkcije, nadbesedilne povezave, bralna znamenja, opombe, poudarke, večpredstavnostne objekte in interaktivna orodja.
- Vir: VIR: Vassiliou, M., & Rowley, J. (2008). Progressing the definition of "e-book". *Library Hi Tech*, 26(3), 355-368

26/04/2024

srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

ELEKTRONSKE KNJIGE - Digitalna zaščita

- upravljanje digitalnih avtorskih pravic (DRM - Digital Rights Management)
- sistemi za zaščito digitalnih avtorskih pravic digitalnih vsebin (filmi, glasba, računalniške igre, programi, e-knjige itd.)

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

ELEKTRONSKE KNJIGE Digitalna zaščita

- Identificira lastnika oz. napravo
- Preprečuje oziroma nadzoruje
 - število sočasnih prenosov e-knjige na različne naprave
 - kopiranje
 - tiskanje
 - spreminjanje
- Različni DRM sistemi
 - Adobe (sistem, ki ga je sprejelo največ knjigotržcev in založnikov)
 - Apple
 - Amazon
 - itd.

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

- Za izposajo in branje digitalno zaščitenih e-knjig potrebujemo:
 - Adobe ID (tj. uporabniško ime in geslo), ki omogoča avtorizacijo različnih naprav in programov namenjenih branju in izposoji e-knjig.
 - Ustvarimo ga na spletnem mestu <https://helpx.adobe.com/si/manage-account/using/create-update-adobe-id.html>
 - Podrobnosti na https://mreznik.nuk.uni-lj.si/static/mEga/navodila_e_knjige.pdf

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI – NAROČNIŠKI

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

ELEKTRONSKE KNJIGE - programi in aplikacije

- Knjig ne moremo prebirati v običajnih programih za branje PDF formatov
- Potrebujemo namenske programe ali aplikacije
 - Osebni računalniki
 - Adobe Digital Edition (ADE)
 - Prenosne naprave (Tablete, telefoni, bralniki)
 - Adobe Digital Edition (ADE)
 - BlueFire
 - Biblos ...
- Potrebna avtorizacija z Adobovim računom

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

ELEKTRONSKE KNJIGE – prednosti pred tiskanimi

- Izposoja ni vezana na odprtost knjižnice,
- izposoja ni vezana na fizični obisk knjižnice,
- ni potrebno spremljati roka poteka izposoje,
- ni opominov in stroškov nevrnjenega gradiva,
- ni stroškov izgubljenega ali poškodovanega gradiva,
- možno podčrtovanje in označevanje besedila brez škode,
- isti naslov si lahko izposodi več uporabnikov hkrati,
- ne zasedajo fizičnega prostora ...

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - NAROČNIŠKI

ELEKTRONSKE KNJIGE

Agregatorji

JSTOR

- <http://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/jstor>

EBSCO

- <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/ebook-collection-ebscobost>

biblos

- <https://www.biblos.si/>

Založniki

Springer

- <http://mreznik.nuk.uni-lj.si/vir/springerlink>

De Gruyter

- <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/sl/viri/de-gruyter-online>

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

ODPRTI DOSTOP

- Zlati odprti dostop - objave plačujejo avtorji, njihove inštitucije ali različni programi
- Zeleni odprti dostop - vsebine se nalagajo v različne repozitorije inštitucij (univerz, inštitutov itn.)
- Hibridni dostop – kombinacija odprtega in naročniškega dostopa
- Več o OA <https://mreznik.nuk.uni-lj.si/sl/odprta-znanost/odprti-dostop-1>

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - ODPRTO DOSTOPNI

ELEKTRONSKE REVIEJE

Založniki:

- Hindawi <http://www.hindawi.com/>
- MDPI <https://www.mdpi.com/>
- PLOS - Public Library of Science <http://www.plos.org/>
- ScienceDirect <http://www.sciencedirect.com/science/jrnallbooks/all/open-access>
- SpringerOpen <http://www.springeropen.com/>

Agregatorji:

- Directory of Open Access Journals (DOAJ) <http://www.doaj.org>

Repozitorji:

- Nacionalni portal odprte znanosti <http://openscience.si/Default.aspx>
- arXiv.org <http://arxiv.org/>

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

INFORMACIJSKI VIRI - ODPRTO DOSTOPNI

ELEKTRONSKE KNJIGE

Založniki:

- SpringerLink
• <https://www.springer.com/gp/open-access/books>
- De Gruyter <https://www.degruyter.com/cms/pages/oa-books?lang=en>

Agregatorji:

- Directory of Open Access Books (DOAB)
<https://www.doabooks.org/>
- Open Research Library <https://openresearchlibrary.org/home>
- OAPEN <http://www.oapen.org/home>

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

KATERI VIR IZBRATI?

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIZNICA

Searching **edgaa** **knjiznica**

Keyword Enter any words

Search Options

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

ORODJA ZA ODKRIVANJE INFORMACIJ

- Na enem mestu združeni podatki iz številnih podatkovnih zbirk, katalogov, digitalnih knjižnic;
- enoten vmesnik s številnimi možnostmi;
- dostop do različnih vsebin in tipov gradiva,
- celotna besedila e-knjig in e-revij,
- zvočni in video posnetki;
- vključen open URL povezovalnik;
- seznam e-revij in e-knjig;
- vključene nekatere storitve, ki jih knjižnica sicer zagotavlja svojim uporabnikom.

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

ORODJA ZA UPRAVLJANJE Z REFERENCAMI

- EndNote: <https://endnote.com/>
- Mendeley: <https://www.mendeley.com/>
- RefWorks: <https://refworks.proquest.com/>
- Papers: <https://papersapp.com/>
- Citavi: <https://www.citavi.com/>
- ReadCube Papers: <https://www.papersapp.com/>
- JabRef: <https://www.jabref.org/>
- BibTeX: <https://www.bibtex.com/>
- Docear: <http://www.docear.org/>
- Zotero: <https://www.zotero.org/>

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

ENDNOTE

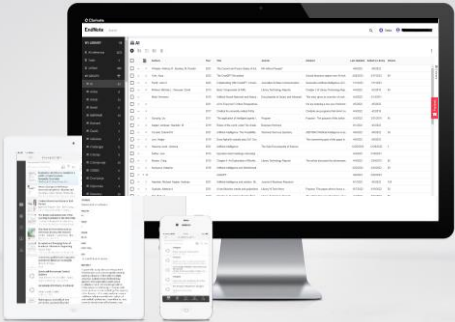
ORODJE ZA UPRAVLJANJE Z REFERENCAMI, DOKUMENTI IN CITIRANJE

- EndNote - namizni program
 - EndNote 21 **Novo**
 - EndNote 20
 - EndNote X9
 - EndNote X8
 - EndNote ...
- EndNote Online - spletni program <https://my.endnote.com>
 - Basic (osnovni) - brezplačen, prosto dostopen komurkoli
 - Web of Science - za naročnike WoS
 - <https://www.cobiss.si/baze/wos-konzorcij.htm>
 - Premium (za imetnike namizne različice)
- EndNote Online (samo za uporabnike namizne različice EndNote21) <https://web.endnote.com>
- EndNote za iOS (brezplačni aplikaciji)

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

ENDNOTE - RAZLIČICE

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

ENDNOTE ONLINE - MENIJI

- COLLECT - pridobivanje referenc
 - Online iskanje (5*/ 1400+ virov).
 - Ročni vnos referenc (53 predlog).
 - Uvoz preko filtrov (3*/500+ filtrov).
 - Neposreden uvoz iz različnih podatkovnih zbirk preko vtičnika.
 - Neposredni zajem posamezne reference preko vtičnika.
- ORGANIZE - organiziranje referenc
 - Izdelava in upravljanje grup (map).
 - Skupna raba grup (map).
 - Odkrivanje podvojenih referenc.
 - Dodajanje in upravljanje datotek (2 GB).

**EndNote Online Basic*

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

ENDNOTE ONLINE – MENIJI

- FORMAT - oblikovanje referenc
 - Izdelava bibliografij (21*/7000 stilov citiranja).
 - Neposredno citiranje med pisanjem besedila
 - MS Word in PowerPoint - 2007, 2010, 2013, 2016(32/64)
 - Apple Pages – vtičnik na spletnih straneh Appala
 - OpenOffice Writer
 - Izvoz referenc v druga orodja za upravljanje referenc.
- MATCH - ujemanje
 - Na podlagi naslova, abstrakta in referenc uporabljenih v rokopisu prispevka sistem predlaga strokovne-znanstvene revije, ki so primerne za njegovo objavo

**EndNote Online Basic*

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

ENDNOTE ONLINE – MENIJI

- OPTIONS - osebne nastavitve
 - Spreminjanje gesla.
 - Spreminjanje e-poštnega naslova.
 - Spreminjanje profila.
 - Nastavljanje jezika vmesnika.
 - Naročnina – informacije o računu.
- DOWNLOADS - prenos vtičnikov
 - Vtičniki za brskalnike in MS Word.

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

GRADIVA

EndNote® X9

Web of Science Group

Research Smarter.

Quick Reference Guide for Online

26/04/2024 srecko.boncina@nuk.uni-lj.si

HVALA ZA POZORNOST!
